

Załącznik Nr 1
do Rozporządzenia Nr ...../2005
Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 2005
w sprawie ustanowienia Planu ochrony
Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa”

Plan Ochrony
Szczecińskiego Parku Krajobrazowego
„Puszcza Bukowa”

Spis treści

Rozdział 1. Cele ochrony.	
§ 1. Ustala się następujące cele z zakresu ochrony przyrody.	4
§ 2. Ustala się następujące cele z zakresu ochrony krajobrazów.	4
§ 3. Ustala się następujące cele z zakresu ochrony walorów kulturowych.	5
§ 4. Ustala się następujące cele gospodarcze i społeczne.	5
§ 5. Cele specjalne.	5
Rozdział 2. Uwarunkowania realizacji celów.	
§ 6. Uwarunkowania przyrodnicze.	5
§ 7. Uwarunkowania społeczne.	6
§ 8. Uwarunkowania gospodarcze.	6
Rozdział 3. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.	
§ 9. Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.	7
§ 10. Zagrożenia dla wartości kulturowych.	18
Rozdział 4. Istniejące formy ochrony przyrody na obszarze Parku.	
§ 11. Park krajobrazowy.	21
§ 12. Rezerваты przyrody.	21
§ 13. Użytki ekologiczne.	22
§ 14. Pomniki przyrody.	22
Rozdział 5. Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody na obszarze Parku.	
§ 15. Proponowane rezerваты przyrody.	24
§ 16. Proponowane użytki ekologiczne.	25
§ 17. Proponowane stanowisko dokumentacyjne.	26
§ 18. Proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy:	26
§ 19. Proponowane pomniki przyrody.	26
§ 20. Projektowane i proponowane obszary Natura 2000.	27
§ 21. Ogólne zasady konstruowania sieci obszarów chronionych.	28
Rozdział 6. Obszary realizacji działań ochronnych.	
§ 22. Podział Parku na obszary działań ochronnych.	28
§ 23. Zasady realizacji działań ochronnych w wydzielonych obszarach w relacji z innymi przepisami zawierającymi ustalenia ochronne.	28
Rozdział 7. Propozycje ochrony czynnej gatunków oraz siedlisk przyrodniczych i rekultywacji terenów zdegradowanych.	
§ 24. Sposoby ochrony gatunków roślin dziko występujących.	29
§ 25. Sposoby ochrony gatunków zwierząt dziko występujących.	29
§ 26. Ustalenia w zakresie odtwarzania siedlisk przyrodniczych.	31
§ 27. Ustalenia dotyczące terenów zdegradowanych i ich rekultywacji.	32
Rozdział 8. Gospodarka wodno-ściekowa i odpadami	
§ 28. Ustalenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód.	32
§ 29. Gospodarka odpadami.	33
Rozdział 9. Kształtowanie bilansu wodnego	
§ 30. Ustalenia w zakresie kształtowania bilansu wodnego.	33
Rozdział 10. Utrzymywanie i przywracanie utraconych walorów kulturowych i krajobrazowych.	
§ 31. Ustalenia w zakresie ochrony dóbr kultury.	34
§ 32. Wartości kulturowe podlegające ochronie i wymagające ochrony	36
Rozdział 11. Obszary i sposoby ich udostępniania dla celów naukowych, edukacyjnych, rekreacyjnych i turystycznych.	
§ 33. Zasady udostępniania wydzielonych obszarów dla celów naukowych.	41
§ 34. Zasady udostępniania wydzielonych obszarów dla celów edukacyjnych.	41
§ 35. Propozycje wskazań lokalizacji obiektów infrastruktury edukacyjnej.	41
§ 36. Zasady udostępniania wydzielonych obszarów dla celów turystycznych i rekreacyjnych.	41
§ 37. Propozycje wskazań lokalizacji obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.	42
Rozdział 12. Zasady użytkowania gruntów rolnych i prowadzenia gospodarki żywnościowej.	
§ 38. Ustalenia w zakresie racjonalnej gospodarki rolnej i prowadzenia gospodarki żywnościowej.	43

Rozdział 13. Sposoby ochrony ekosystemów leśnych przed szkodliwym działaniem czynników antropogenicznych oraz zasady realizacji zalesień.

§ 39. Ustalenia ogólne dotyczące gospodarki leśnej i ochrony lasów:

..... 44

§ 40. Ustalenia dotyczące wykonywania prac leśnych.

..... 45

§ 41. Ustalenia dotyczące wykonywania zalesień i zadrzewień

..... 47

Rozdział 14. Zasady udostępniania obszaru Parku dla celów gospodarki łowieckiej i rybactwa.

§ 42. Zasady udostępniania obszaru Parku dla celów gospodarki łowieckiej.

..... 48

§ 43. Zasady udostępniania wydzielonych obszarów dla celów gospodarki rybackiej i amatorskiego połowu ryb..

48

§ 44. Obszary wydzielone dla celów rybactwa śródlądowego i amatorskiego połowu ryb.

..... 48

Rozdział 15. Określenie zasad kształtowania zabudowy oraz rozwoju funkcji gospodarczych w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej.

§ 45. Ustalenia w zakresie ograniczeń zabudowy. 48

§ 46. Ustalenia w zakresie transportu drogowego. 49

§ 47. Ustalenia w zakresie pozostałej działalności produkcyjnej i usługowej 49

Rozdział 16. Ustalenia dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych.

§ 48. Eliminacja zagrożeń zewnętrznych dla Parku w zakresie powiązań ekologicznych. 50

§ 49. Eliminacja zagrożeń zewnętrznych dla Parku w zakresie gospodarki przestrzennej i działalności inwestycyjnej. 54

§ 50. Eliminacja zagrożeń zewnętrznych dla Parku w zakresie kształtowania stosunków wodnych..... 55

§ 51. Eliminacja zagrożeń zewnętrznych dla Parku w zakresie gospodarki ściekami..... 55

§ 52. Eliminacja zagrożeń zewnętrznych dla Parku w zakresie gospodarki odpadami..... 55

§ 53. Eliminacja zagrożeń zewnętrznych dla Parku w zakresie rolnictwa.

..... 55

§ 54. Eliminacja zagrożeń zewnętrznych dla Parku w zakresie turystyki. 56

§ 55. Eliminacja zewnętrznych zagrożeń biotycznych dla Parku. 56

Rozdział 1. Cele ochrony.

§ 1. Ustala się następujące cele z zakresu ochrony przyrody:

1. Ochrona zasobów przyrody nieożywionej, a w szczególności:
  - 1) zachowanie naturalnego zróżnicowania geomorfologicznego i siedliskowego stanowiącego swoisty element środowiska przyrodniczego i warunkującego występowanie innych walorów cennych i podlegających ochronie,
  - 2) zachowanie naturalnej rzeźby terenu,
  - 3) ochrona polodowcowych głazów narzutowych jako siedlisk flory epilitycznej i pamiątek geologicznych,
  - 4) ochrona potencjału produkcyjnego gleb rolniczych oraz właściwości gleb leśnych,
  - 5) rekultywacja terenów zdegradowanych,
2. Ochrona i poprawa jakości powietrza.
3. Ochrona zasobów i ekosystemów wodnych i bagiennych, a w szczególności:
  - 1) ochrona źródeł, terenów podmokłych, procesów torfotwórczych i złóż torfu,
  - 2) renaturalizacja odwodnionych torfowisk,
  - 3) ochrona i odtwarzanie zasobów wód zbiorników powierzchniowych: jezior i oczek wodnych,
  - 4) ochrona cieków wodnych z naturalnymi procesami kształtującymi morfologię ich dna i brzegów oraz renaturalizacja uregulowanych cieków,
  - 5) racjonalne wykorzystanie wód do celów gospodarczych i rekreacyjnych,
  - 6) poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
4. Ochrona i kształtowanie ekosystemów leśnych, a w szczególności:
  - 1) stosowanie proekologicznych zasad użytkowania lasów,
  - 2) ochrona swoistości lasów poprzez unikanie wprowadzania gatunków obcych i przeciwdziałanie zmniejszaniu naturalnego zróżnicowania gatunkowego lasów,
  - 3) unikanie powstawania wielkopowierzchniowych, niezróżnicowanych wiekowo i gatunkowo drzewostanów,
  - 4) uwzględnienie roli i wynikająca stąd ochrona martwych i starych drzew w ekosystemie leśnym,
  - 5) sukcesywnie realizowana renaturyzacja (przebudowa) obcych i niezgodnych z siedliskiem drzewostanów.
5. Ochrona ekosystemów nieleśnych, a w szczególności:
  - 1) promocja dobrej kultury rolniczej i rolnictwa ekologicznego,
  - 2) utrzymywanie i propagowanie tradycyjnych form i metod użytkowania terenów rolnych, w szczególności użytków zielonych,
  - 3) unikanie powstawania wielkopowierzchniowych, monokulturowych upraw - ochrona i odtwarzanie miedz i zadrzewień śródpolnych,
  - 4) ochrona przed przekształceniem najcenniejszych ekosystemów nieleśnych.
6. Ochrona bioróżnorodności (dążenie do zachowania lub odtworzenia możliwie dużej różnorodności charakterystycznego dla Parku świata roślinnego, grzybów i zwierząt, zakodowanej w postaci informacji genetycznej gatunków rzadkich i pospolitych wraz z ochroną różnorodności populacji poszczególnych gatunków), a w szczególności:
  - 1) ochrona i rozbudowa korytarzy ekologicznych, mających kluczowe znaczenie dla wymiany genowej i zachowania powiązań ekologicznych w Parku i otulinie,
  - 2) ochrona i poprawa właściwości obszarów węzłowych gwarantujących zachowanie różnorodności florystycznej i faunistycznej Parku,
  - 3) ochrona różnorodności gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt dziko żyjących oraz ich siedlisk ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i kluczowych dla funkcjonowania ekosystemów,
  - 4) zapobieganie i zwalczanie inwazji gatunków obcych,
  - 5) reintrodukcja gatunków wymarłych.

§ 2. Ustala się następujące cele z zakresu ochrony krajobrazów.

1. Zachowanie charakterystycznych elementów krajobrazu Parku:
  - 1) ograniczenie zanikania wartościowych komponentów przyrodniczych i kulturowych krajobrazu rolniczego i leśnego,
  - 2) utrzymanie charakteru tradycyjnego krajobrazu rolniczego,
  - 3) ograniczenie procesu przekształcenia krajobrazu otwartego [rolniczego] na tereny zainwestowane przez tworzenie zwartych układów osiedleńczych (koncentracja nowych obiektów w obrębie lub obok istniejącej zabudowy wsi),
  - 4) utrzymanie krajobrazu kulturowego harmonijnego z wieloma elementami naturalnymi o wysokich walorach,
  - 5) przekształcenie krajobrazu kulturowego dysharmonijnego oraz tworzenie nowych wartości.

2. Poprawa ekspozycji i promocja walorów krajobrazu naturalnego i kulturowego.

§ 3. Ustala się następujący cel z zakresu ochrony walorów kulturowych.

1. Utrzymanie, rewaloryzacja i wyeksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, jego wartości materialnych i niematerialnych.

§ 4. Ustala się następujące cele gospodarcze i społeczne.

1. Harmonijny rozwój funkcji gospodarczych: rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego, gospodarki leśnej na zasadach ekologicznych, turystyki kwalifikowanej, agroturystyki, drobnego przetwórstwa i usług.
2. Kształtowanie układu funkcjonalno-przestrzennego obszaru Parku.
3. Podnoszenie standardu życia mieszkańców Parku przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z konieczności ochrony przyrody i krajobrazu.
4. Wzrost poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców.

§ 5. Ustala się następujące cele specjalne.

1. Monitoring stanu i zmian w środowisku przyrodniczym Parku.
2. Rozwój badań naukowych i dydaktyki.

Rozdział 2. Uwarunkowania realizacji celów.

§ 6. Uwarunkowania przyrodnicze.

1. Lokalizacja w obrębie młodoglacjalnych morenowych Wzgórz Bukowych warunkuje bogatą rzeźbę terenu.
2. Dominującym elementem krajobrazu są lasy pokrywające 74,3% jego powierzchni. Tereny rolne w formie pól średleśnych stanowią blisko 17,8% powierzchni, wody zajmują 2,6%, drogi i osiedla pokrywają 3,8%.
3. Puszcza Bukowa wyróżnia się w skali ponadregionalnej dużą powierzchnią wyjątkowo zróżnicowanych i dobrze zachowanych lasów bukowych.
4. Stwierdzono tu 25 zespołów zaroślowych i leśnych, 15 zespołów roślinności wodnej, 38 mokradłowych, 42 zespoły muraw, łąk i okrajków oraz 30 ruderalnych i segetalnych.
5. Wśród siedlisk przyrodniczych Parku znajduje się 12 wymienionych w załączniku I Dyrektywy 92/43/EEC w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.
6. Flora Parku wg danych z minionych dwóch wieków liczy 930 gatunków roślin naczyniowych (w tym 98 obecnie już wymarłych lub zaginionych, 150 obcego pochodzenia). Flora Parku i otuliny składa się z 1178 gatunków roślin naczyniowych (w tym 201 wymarłych i zaginionych i 262 obcego pochodzenia).
7. We florze roślin naczyniowych Parku i otuliny znajduje się 100 gatunków roślin objętych ochroną, w tym 18 gatunków objętych ochroną częściową, 82 gatunki pod ochroną ścisłą. Spośród gatunków chronionych 41 wymarło lub zaginęło. Z występujących obecnie gatunków chronionych 27 występuje w Parku i otulinie, 14 tylko w Parku, 18 tylko w otulinie.
8. W wykazie roślin naczyniowych stwierdzonych dotychczas w Parku i otulinie znajduje się 4820 gatunków roślin uznanych za wymierające lub zagrożone w skali kraju (z czego 28 już gatunków mających taki status już wymarło na tym obszarze ~~na analizowanym obszarze~~) oraz 74 ~~159~~ gatunków roślin uznanych za wymierające lub zagrożone w skali regionu (z czego 85 gatunków mających taki status już wymarło). Przekształcenia flory Parku w ciągu minionych dwóch wieków są znaczne – co dziesiąty gatunek wymarł, 16% flory stanowią gatunki obce. Wskaźniki dla obszaru Parku wraz z otuliną są jeszcze gorsze – 17% gatunków wymarłych i 22% udziału gatunków obcych.
9. W Parku stwierdzono poza tym co najmniej 280 gatunków mszaków, 200 porostów i 320 grzybów wielkoowocnikowych. Spośród mszaków zanotowanych na terenie Parku 19 znajduje się pod ochroną częściową, a 16 pod ochroną ścisłą. Występuje tu także przynajmniej 10 gatunków grzybów objętych ochroną ścisłą i 1 pod ochroną częściową oraz 12 gatunków porostów chronionych ściśle i 1 pod ochroną częściową.
10. W Parku i jego otulinie stwierdzono współcześnie występowanie przynajmniej 53 gatunków mięczaków, 692 gatunków pozostałych bezkręgowców, 27 gatunków bezszczękowców i ryb, 13 gatunków płazów, 6 gatunków gadów, 152 gatunki ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych, 43 gatunki ptaków spotykanych tylko na przelotach oraz 48 gatunków ssaków.
11. Wśród zwierząt występujących współcześnie w Parku 211 gatunków objętych jest ochroną ścisłą, a 17 gatunków ochroną częściową. Spośród gatunków objętych ochroną ścisłą, do 9 nie mają zastosowania odstępstwa od zakazów określone w Rozporządzeniu MS, a 49 gatunków wymaga czynnej ochrony. W Parku i otulinie łącznie zarejestrowano 240 gatunków ściśle chronionych i 18 gatunków objętych ochroną częściową.
12. Spośród wszystkich gatunków fauny stwierdzonych współcześnie, na terenie Parku — 37, a na terenie Parku i otuliny — 67 gatunków znajduje się w spisie Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Na terenie Parku 19, a na terenie Parku i otuliny 31 gatunków jest wpisanych do Polskiej czerwonej księgi zwierząt.

§ 7. Uwarunkowania społeczne.

1. W granicach Parku zamieszkuje na stałe poniżej 600 osób, w ogromnej większości w 3 miejscowościach – Binowie, Dobropolu i Kołowie. Gęstość zaludnienia Parku wynosi 6 osób na 1km².
2. W otulinie zamieszkuje 67 tys. osób z czego aż 63,5 tysiąca stanowią mieszkańcy części prawobrzeżnych osiedli Szczecina. Gęstość zaludnienia otuliny wynosi 57 osób na 1km².
3. Wśród mieszkańców Parku dominują rolnicy indywidualni (sektor uspołeczniony funkcjonował przed laty tylko w Binowie). Od kilku lat rosną związki mieszkańców ze Szczecinem – wynika to z osiedlania się coraz większej liczby osób przenoszących się z tego miasta i pracujących w Szczecinie oraz zatrudniania się mieszkańców Parku w Szczecinie.

§ 8. Uwarunkowania gospodarcze.

1. Obszar Parku pozostaje w gospodarczym wykorzystaniu.
2. Kluczową rolę odgrywa gospodarka leśna prowadzona przede wszystkim przez Nadleśnictwo Gryfino. Pozostali zarządcy lasów mają znacznie mniejszy udział w ich użytkowaniu (lasy komunalne miasta Szczecina, właściciele prywatni i lasy na gruntach skarbu państwa w zarządzie Zakładu Doświadczalnego w Kołbaczu).
3. Grunty rolne w przeszłości intensywnie uprawiane, od kilku lat w wielu miejscach są odłogowane. Grunty takie w większości stały się przedmiotem obrotu na rynku nieruchomości i mimo przeznaczenia rolnego – kupowane są przez osoby planujące zabudowę letniskową lub mieszkalną. Osoby uczestniczące w obrocie nieruchomościami są często nieświadome uwarunkowań prawnych związanych z możliwością zagospodarowania gruntów z czego wynikają częste rozczarowania i konflikty. Skutkuje to presją urbanizacyjną w obrębie polan śródleśnych dotychczas o ściśle rolniczym charakterze.
4. W strukturze własności zdecydowanie dominują grunty rolników indywidualnych, grunty rolne skarbu państwa w zarządzie Zakładu Doświadczalnego w Kołbaczu Instytutu Zootechniki z Krakowa znajdują się w rejonie Glinnej, Dobropola i na polanie Wygon.
5. Dominuje użytkowanie orne gruntów rolnych. Przy zabudowie miejscowości oraz na większych terenach w rejonie wsi Binowo zlokalizowane są sady. W Binowie działa także gospodarstwo ogrodnicze zajmujące się produkcją roślin ozdobnych.
6. We wsi Binowo i jej okolicach istnieje najsilniej rozwinięte zaplecze obsługi dla ruchu wypoczynkowego. Zagospodarowanie w formie zabudowy letniskowej związane jest głównie z jeziorami: Binowskim, Glinną i Piasecznikiem Wielkim. Dawne zakładowe lub ogólnodostępne ośrodki wypoczynkowe w ciągu minionych lat zostały zamienione w większości na osiedla prywatnych domków letniskowych. Ważnym przedsięwzięciem sportowo-rekreacyjnym na terenie Parku jest istniejące od 1999 roku pole golfowe Binowo Park. Działalność gospodarcza z związana z obsługą ruchu rekreacyjnego prowadzona jest także w obrębie Parku Leśnego Zdroje w granicach miasta Szczecina.
7. W obrębie Parku brak zakładów przemysłowych. Słabo rozwinięte są usługi – głównie handel i transport.